

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการอนุญาต กลุ่มงานอนุญาตไม้และของป่า โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๒๙๒ ต่อ ๒๐๖

ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๑๙๖

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขออนุญาตทำไม้กรณีพิเศษเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

เรื่องเดิม

ตามที่อธิบดีกรมป่าไม้ได้โปรดมีบัญชาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ให้กองการอนุญาตและกลุ่มนิติการ ร่วมประชุมพิจารณากรณีการยกเว้นค่าภาคหลวงการขออนุญาตทำไม้กรณีพิเศษเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ให้เป็นระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเท็จจริง

กองการอนุญาตได้มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มงานอนุญาตไม้และของป่าประชุมหารือร่วมกับกลุ่มนิติการ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ ห้องกลุ่มงานอนุญาตไม้และของป่า กองการอนุญาตแล้ว โดยที่ประชุมได้มีความเห็นร่วมกัน ดังนี้ (รายละเอียดตามรายงานการประชุมที่แนบมาพร้อมนี้)

๑. ในกรณีการยกเว้นค่าภาคหลวงสามารถกระทำได้ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควร รัฐมนตรีจะลดหรือยกเว้นค่าภาคหลวงให้บุคคลซึ่งประสบภัยพิบัติสาธารณะตามความจำเป็นเฉพาะรายก็ได้” ซึ่งในกรณีนี้หากจะให้ราษฎรเป็นผู้ยื่นขอดำเนินการเอง ราษฎรก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการชักลาก และเลื่อยด้วยตนเองได้ แต่นโยบายในการอนุญาตให้ทำไม้ในพื้นที่ประสบภัยพิบัตินี้ มอบให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ขออนุญาตทำไม้และจำหน่ายให้ราษฎรในราคาทุน ซึ่งถือเป็นไปตามเจตนารมณ์กฎหมาย

๒. กรณีที่ให้จังหวัดออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและควบคุมการทำไม้จากเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะครั้งนี้ สมควรให้มีคณะกรรมการจากภาคประชาชนร่วมกับภาคราชการ เพื่อให้การตรวจสอบ และควบคุมการทำไม้เป็นไปอย่างโปร่งใส ซึ่งภาคประชาชนอาจจะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่หรือบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือในพื้นที่ เพื่อให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

๓. สำหรับไม้ที่ทำออกที่มีลักษณะเป็นไม้พิน (เศษไม้ ปลายไม้ที่แตกหักซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการก่อสร้างหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น) ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติครั้งนี้ โดย บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ในการดำเนินการตรวจวัดปริมาตรไม้ ให้อนุโลมใช้ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการตรวจวัด การประทับตรา การเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงไม้ พ.ศ.๒๕๕๐ ในการดำเนินการตรวจวัดปริมาตรไม้ได้

๔๓๙

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

ข้อพิจารณา

กองการอนุญาต ขอเรียนว่าได้ดำเนินการพิจารณา ปรับปรุงหนังสือเรียนปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามบัญชาของท่านอธิบดีกรมป่าไม้แล้ว จึงเห็นสมควร นำเรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติในหลักการให้การ ดำเนินการช่วยเหลือราษฎรจากเหตุภัยพิบัติสาธารณะ ดังนี้

๑. อนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดำเนินการทำไม้ออก ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะ ครั้งนี้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่จังหวัดแพร่ และสุโขทัย เป็นกรณีพิเศษ ตามในมาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ โดยยกเว้นค่าภาคหลวงในกรณีนี้ ซึ่งจังหวัดได้รายงานผลการสำรวจ ตรวจสอบและจัดทำบัญชีไม้ เบื้องต้นแล้ว ดังนี้

๑.๑ ท้องที่จังหวัดแพร่ เป็นไม้ท่อน จำนวน ๑,๙๗๘ ท่อน/ตัน ปริมาตร ๙๒๗.๓๘ ม.^๓

๑.๒ ท้องที่จังหวัดสุโขทัย เป็นไม้ท่อน จำนวน ๑๐๙ ท่อน/ตัน ปริมาตร ๕๓.๐๓ ม.^๓

ทั้งนี้ ให้นำไม้ไปรวมหมอนไว้ในสถานที่ปลอดภัย สำหรับการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎร ผู้ประสบภัยพิบัติจากอุทกภัย ให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดจำหน่ายไม้ที่ทำออกให้แก่ราษฎรในราคาทุน ห้ามมิให้มีการจำหน่ายไม้ที่ได้รับอนุญาตนี้ในเชิงพาณิชย์ หรือหากจะมีการนำไม้ออกไปจำหน่ายนอกพื้นที่จะ ต้องเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาอนุมัติทุกครั้ง สำหรับการทำให้อยู่ภายใต้การดูแล รับผิดชอบ ของผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่

๒. อนุญาตให้บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ดำเนินการทำไม้ที่มีลักษณะเป็นไม้พืน (เศษไม้ ปลายไม้ที่แตกหักซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการก่อสร้างหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น) ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ ภัยพิบัติครั้งนี้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่จังหวัดแพร่ และอุตรดิตถ์ เป็นกรณีพิเศษ ตามในมาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ ท้องที่จังหวัดแพร่ ปริมาตร ๙๕,๐๐๐ ม.^๓ และจังหวัดอุตรดิตถ์ ปริมาตร ๔๔,๐๐๐ ม.^๓ ตามที่ บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด เสนอ โดยยกเว้นค่าภาคหลวง สำหรับดำเนินการให้นุโลมใช้ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการตรวจวัด การประทับตรา การเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงไม้ ไม้พืน หรือไม้เผาถ่าน พ.ศ.๒๕๑๐ โดยอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของ ผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่

๓. ขออนุมัติในหลักการอนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทำไม้ที่เหลือในพื้นที่ดังกล่าวตาม ข้อ ๑. ที่อยู่ระหว่างจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดทำบัญชียังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการสำรวจ คัดแยกไม้ จัดทำบัญชีไม้ ต่อเนื่อง จนกว่าจะแล้วเสร็จ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎร ที่ประสบภัยพิบัติครั้งนี้ ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ต้องดำเนินการ โดยเร่งด่วนและเป็นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่เกิดภัยพิบัติ โดยอยู่ภายใต้ การดูแลรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่อย่างใกล้ชิด ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย และรายงาน ผลการดำเนินงานให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ โดยด่วนที่สุด

๔. ให้จังหวัดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการทำไม้และการใช้ประโยชน์จากการทำไม้ภัยพิบัติสาธารณะนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระเบียบและกฎหมายโดยเคร่งครัด โดยให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนภาค ทั้งภาครัฐราชการ ภาคประชาชน และรายงานผลการดำเนินงานให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทราบเป็นระยะๆ พร้อมภาพถ่ายประกอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในหนังสือเรียนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่แนบมาพร้อมนี้

(ลงนาม) วีระยุทธ กุลพรพันธ์
(นายวีระยุทธ กุลพรพันธ์)
ผู้อำนวยการกองการอนุญาต

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๘๖๕๓

กรมป่าไม้
๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขออนุญาตทำไม้กรณีพิเศษเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

- อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดแพร่ ที่ พร ๐๐๑๓.๔/๘๓๐๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๙
๒. หนังสือจังหวัดแพร่ ที่ พร ๐๐๑๓.๔/๘๓๐๘ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๙
๓. หนังสือจังหวัดแพร่ ที่ พร ๐๐๑๓.๔/๘๓๐๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๘๖๕ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงรายงานผลการสำรวจไม้ที่เกิดจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะเบื้องต้น ดังนี้

๑) บริเวณอ่างเก็บน้ำแม่จ๊ะ หนองที่ตำบลแม่จ๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีไม้หวงห้ามจำนวน ๔๔๑ ต้น/ท่อน ปริมาตร ๑๔๘.๓๒ ม.^๓ แต่ยังไม่ตรวจสอบไม้แล้วเสร็จ ทางคณะเจ้าหน้าที่สำรวจตรวจสอบต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๒) บริเวณตามลำห้วย หนองที่ตำบลช่อแฮ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีไม้หวงห้าม จำนวน ๓๗๗ ต้น/ ท่อน ปริมาตร ๓๔๐.๙๑ ม.^๓ และไม้นอกประเภทหวงห้าม จำนวน ๙๗ ต้น/ท่อน ปริมาตร ๕๙.๖๑ ม.^๓ แต่ยังไม่ตรวจสอบไม้แล้วเสร็จ ทางคณะเจ้าหน้าที่จะสำรวจตรวจสอบต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๓) บริเวณอ่างเก็บน้ำแม่มา น หนองที่ตำบลหัวฝาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีไม้หวงห้าม จำนวน ๑,๐๖๓ ต้น ปริมาตร ๒๗๔.๕๕ ม.^๓ แต่ยังไม่ตรวจสอบไม้แล้วเสร็จ ทางคณะเจ้าหน้าที่จะสำรวจตรวจสอบต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

โดยจังหวัดขอให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ทำไม้ออก รายละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมป่าไม้ ขอเรียนว่า รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาเห็นชอบหลักการในการทำไม้จากเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงขอให้จังหวัดพิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการดังนี้

๔๔๒

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

๑. อนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดำเนินการทำไม้ออก ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ สาธารณะครั้งนี้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่จังหวัดแพร่ เป็นกรณีพิเศษ ตามในมาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ โดยยกเว้นค่าภาคหลวงในกรณีนี้ ซึ่งจังหวัดได้รายงานผลการสำรวจ ตรวจสอบและจัดทำบัญชีไม้ เบื้องต้นแล้ว ดังนี้

๑.๑ บริเวณอ่างเก็บน้ำแม่จ๊วะ ท้องที่ตำบลแม่จ๊วะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ มีไม้หวงห้ามจำนวน ๔๔๑ ต้น/ท่อน ปริมาตร๑๔๔.๓๒ ม.^๓

๑.๒ บริเวณตามลำห้วย ท้องที่ตำบลช่อแฮ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ระหว่างวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๙ มีไม้หวงห้าม จำนวน ๓๗๗ ต้น/ ท่อน ปริมาตร ๓๔๐.๙๑ ม.^๓ และ ไม้นอกประเภทหวงห้าม จำนวน ๙๗ ต้น/ท่อน ปริมาตร ๕๙.๖๑ ม.^๓

๑.๓ บริเวณอ่างเก็บน้ำแม่มาน ท้องที่ตำบลหัวฝาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ระหว่าง วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๙ มีไม้หวงห้าม จำนวน ๑,๐๖๓ ต้น ปริมาตร ๒๗๔.๕๔ ม.^๓ ทั้งนี้ ให้นำไม้ไปรวมหมอนไว้ในสถานที่ปลอดภัย

อนึ่งเพื่อการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรผู้ประสบภัยพิบัติจากอุทกภัยให้องค์การ อุตสาหกรรมป่าไม้จัดจำหน่ายไม้ที่ทำออกให้แก่ราษฎรในราคาทุน ห้ามมิให้มีการจำหน่ายไม้ที่ได้รับอนุญาตนี้ ในเชิงพาณิชย์ หรือหากจะมีการนำไม้ออกไปจำหน่ายนอกพื้นที่ จะต้องเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณานอนุมัติทุกครั้ง สำหรับการทำให้ไม้ให้อยู่ภายใต้การดูแล รับผิดชอบ ของผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

๒. อนุญาตให้บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด ดำเนินการทำไม้ที่มีลักษณะเป็นไม้พืน (เศษไม้ ปลายไม้ ที่แตกหักซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการก่อสร้างหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น) ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติครั้งนี้ ซึ่งอยู่พื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่ จังหวัดแพร่ เป็นกรณีพิเศษ ตามในมาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ ท้องที่จังหวัดแพร่ ปริมาตร ๙๕,๐๐๐ ม.^๓ โดยยกเว้นค่าภาคหลวง สำหรับการดำเนินการให้อนุญาตให้ใช้ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วย การตรวจวัด การประทับตรา การเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงไม้ ไม้พืน หรือไม้เผาถ่าน พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยอยู่ ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

๓. อนุมัติในหลักการอนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทำไม้ที่เหลือในพื้นที่ดังกล่าวตาม ข้อ ๑. ที่อยู่ระหว่างจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดทำบัญชียังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการสำรวจ คัดแยกไม้ จัดทำบัญชีไม้ต่อเนื่อง จนกว่าจะแล้วเสร็จ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎร ที่ประสบภัยพิบัติครั้งนี้ ซึ่งเป็น เรื่องที่ต้องดำเนินการ โดยเร่งด่วนและเป็นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่เกิดภัยพิบัติโดยอยู่ภายใต้ การดูแลรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่อย่างใกล้ชิด ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย และรายงาน ผลการดำเนินงานให้กรมป่าไม้ทราบ โดยด่วนที่สุด

๔. ให้จังหวัดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการทำไม้และ การใช้ประโยชน์จากการทำไม้ภัยพิบัติสาธารณะนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระเบียบและกฎหมาย โดยเคร่งครัด โดยให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนภาค ทั้งภาครัฐราชการ ภาคประชาชน และรายงานผลการดำเนินงาน ให้กรมป่าไม้ ทราบ เป็นระยะๆ พร้อมภาพถ่ายประกอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบและนโยบายโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) ฉัตรชัย รัตโนภาส
(นายฉัตรชัย รัตโนภาส)
อธิบดีกรมป่าไม้

กองการอนุญาต

โทร ๐ ๒๕๖๑-๔๒๙๒-๓ ต่อ ๒๐๖

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙-๕๗๘๖

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๕๖๕๔

กรมป่าไม้

๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร

กทม. ๑๐๙๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การขออนุญาตทำไม้กรณีพิเศษเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุโขทัย ด่วนที่สุด ที่ สท ๐๐๑๓/ ๕๓๕๗ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๕๖๕๔ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงรายงานผลการสำรวจไม้ที่เกิดจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะเบื้องต้นใน
ท้องที่ จังหวัดสุโขทัย ซึ่งขณะนี้ การสำรวจและตัดแยกไม้ จากพื้นที่ประสบภัยพิบัตียังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น
ในเบื้องต้นนี้ ได้ดำเนินการแล้ว โดยตัดแยกไม้กระยาเลย จำนวน ๑๐๔ ท่อน ปริมาตร ๕๒.๙๗ ม.^๓
ไม้สัก จำนวน ๑ ท่อน ปริมาตร ๐.๐๖ ม.^๓ และขอให้กรมป่าไม้พิจารณาเสนอเรื่องราวให้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาอนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นผู้ทำไม้ออก
และจำหน่ายไม้ให้ราษฎรที่ประสบอุทกภัยในราคาต้นทุน รายละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมป่าไม้ ขอเรียนว่า รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาเห็น
ชอบหลักการในการทำไม้จากเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นการ
บรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงขอให้จังหวัดพิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบดำเนินการดังนี้

๑. อนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดำเนินการทำไม้ออก ในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติสาธารณะ
ครั้งนี้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่
จังหวัดสุโขทัย เป็นกรณีพิเศษ ตามในมาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ โดยยกเว้น
ค่าภาคหลวงในกรณีนี้ ซึ่งจังหวัดได้รายงานผลการสำรวจ ตรวจสอบและจัดทำบัญชีไม้เบื้องต้นแล้ว
จำนวน ๑๐๔ ท่อน ปริมาตร ๕๒.๙๗ ม.^๓ ไม้สัก จำนวน ๑ ท่อน ปริมาตร ๐.๐๖ ม.^๓ ทั้งนี้ ให้นำไม้ไปรวม
หมอนไว้ในสถานที่ปลอดภัย

๔๔๕

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

อนึ่งเพื่อการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรผู้ประสบภัยพิบัติจากอุทกภัย ให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดจำหน่ายไม้ที่ทำออกให้แก่ราษฎรในราคาทุน ห้ามมิให้มีการจำหน่ายไม้ที่ได้รับอนุญาตนี้ในเชิงพาณิชย์ หรือหากจะมีการนำไม้ออกไปจำหน่ายนอกพื้นที่ จะต้องเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติทุกครั้ง สำหรับการทำให้ไม้ที่อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

๒. อนุมัติในหลักการอนุญาตให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทำไม้ที่เหลือในพื้นที่ดังกล่าว ตามข้อ ๑. ที่อยู่ระหว่างจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดทำบัญชียังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการสำรวจ คัดแยกไม้จัดทำบัญชีไม่ต่อเนื่อง จนกว่าจะแล้วเสร็จ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎร ที่ประสบภัยพิบัติครั้งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการ โดยเร่งด่วนและเป็นการแก้ไขปัญหาลี้่วงแวดล้อมในบริเวณพื้นที่เกิดภัยพิบัติ โดยอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยอย่างใกล้ชิด ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมป่าไม้ทราบ โดยด่วนที่สุด

๓. ให้จังหวัดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการทำไม้และการใช้ประโยชน์จากการทำไม้ภัยพิบัติสาธารณะนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระเบียบและกฎหมายโดยเคร่งครัด โดยให้มีส่วนร่วมทุกภาคทุกส่วนภาค ทั้งภาคราชการ ภาคประชาชน และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมป่าไม้ทราบเป็นระยะๆ พร้อมภาพถ่ายประกอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและนโยบายโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) ฉัตรชัย รัตโนภาส
(นายฉัตรชัย รัตโนภาส)
อธิบดีกรมป่าไม้

กองการอนุญาต

โทร. ๐ ๒๕๖๑ - ๔๒๙๒ - ๓ ต่อ ๒๐๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๗๙ - ๕๗๘๖

๔๔๖

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๑๗๓๗๕

กรมป่าไม้

๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร

กทม. ๑๐๙๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ทหารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
ในพื้นที่ ส.ป.ก.

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุม เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
ในพื้นที่ ส.ป.ก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ด้วยกรมป่าไม้ ได้รับหนังสือหรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๔๘๔ ในพื้นที่ ส.ป.ก. จากหลายจังหวัด สรุปดังนี้

๑. การทำไม้หวงห้ามในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
กรณีเป็นไม้ที่มีมาแต่เดิม

๒. การทำไม้หวงห้ามในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
กรณีเป็นไม้ที่ปลูกขึ้น

๓. การทำไม้ที่มีไซ้ไม้หวงห้ามในป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
หากเกษตรกรผู้ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ จะขออนุญาตทำไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน จะมีระเบียบ
ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติอย่างไร

กรมป่าไม้ได้ร่วมหารือเรื่องนี้กับสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม
๒๕๕๐ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการอนุญาตให้ทำไม้ในที่ดิน
ส.ป.ก. ๔-๐๑ ดังนี้

๑. ในกรณีเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ดำเนินการดังนี้
(๑) กรณีเป็นไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่เดิม ให้พิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๑๑
แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ว่าด้วยการทำ
ไม้หวงห้าม โดยให้ดำเนินการ ตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการสำรวจและการทำไม้ในบริเวณป่าที่เปิดใช้ที่ดิน
เพื่อทำประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานปฏิรูปที่ดิน
จังหวัดก่อน

๔๕๑

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

(๒) กรณีเป็นไม้หวงห้ามที่ปลูกขึ้นใหม่ หากมีลักษณะเป็นสวนป่า และผู้ครอบครองที่ดิน ประสงค์จะนำไปขึ้นทะเบียนสวนป่าตามพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็สามารถทำไม้ออกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวต่อไป หากผู้ครอบครองที่ดินไม่ประสงค์จะขึ้นทะเบียนสวนป่า ก็ให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการตาม (๑)

๒. ในกรณีเป็นไม้ที่มีไม้หวงห้าม ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ดำเนินการทำไม้ออก ตามนัยหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๐๔.๓/๕๔๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๖ เรื่อง ชี้แจง ความเข้าใจในการทำไม้ที่มีไม้หวงห้าม โดยให้ยกเลิกการชะลอการตรวจสอบการทำไม้ที่มีไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามนัยหนังสือกรมป่าไม้ ที่ ทส ๑๖๐๒.๓/๑๐๕๒๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๒.๔/๗๓๒๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ เฉพาะในป่าที่ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) วิชัย แหลมวิไล
(นายวิชัย แหลมวิไล)
อธิบดีกรมป่าไม้

กองการอนุญาต

โทร. ๐ ๒๕๖๑ - ๔๒๙๒ - ๓ ต่อ ๒๐๖

โทรสาร. ๐ ๒๕๗๙ - ๕๗๘๖

๔๕๒

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

รายงานการประชุม

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ในพื้นที่ ส.ป.ก.

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐

วันอังคารที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๓๐น.

ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถนนราชดำเนินนอก กทม.

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายชวลิต ชูขจร	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธาน
๒. นายสมปอง อินทร์ทอง	ผู้อำนวยการกองนิติการ	ส.ป.ก.
๓. นายสุนทร วัชรกุลดิกลง	แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการและควบคุมป่าไม้	กรมป่าไม้
๔. นายวีรชัย จุมพลชาติ	แทนผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้	กรมป่าไม้
๕. นายวิชิต บุญชิตสิริกุล	เจ้าหน้าที่บริหารป่าไม้ ๗	กรมป่าไม้
๖. นายธีรวัฒน์ อ่อนสำลี	เจ้าหน้าที่บริหารป่าไม้ ๖	กรมป่าไม้
๗. นายวิจารณ์ เสนสกุล	เจ้าหน้าที่บริหารป่าไม้ ๖	กรมป่าไม้
๘. นางวนิดา พรไพบูลย์	นิติกร ๘	กรมอุทยานฯ
๙. นางพัชรรัตน์ มณีวงศ์	หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ	ส.ป.ก.
๑๐. นายเลิศศักดิ์ สุขสวัสดิ์	หัวหน้ากลุ่มคดี	ส.ป.ก.
๑๑. นางนิสากร รियाพันธ์	นิติกร ๘	ส.ป.ก.
๑๒. นายบุญรอด ลีละยูวะ	นิติกร ๘	ส.ป.ก.
๑๓. นางรัตนา มะกล้าแดง	นิติกร ๗	ส.ป.ก.
๑๔. นายสุวัช อัจวงษา	นิติกร ๕	ส.ป.ก.
๑๕. นางสาวโรชนี บุญยะรัตน์	นิติกร ๓	ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ประธาน กล่าวถึงการที่ต้องประชุมหารือร่วมกันว่า ได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดไม้ในพื้นที่ ส.ป.ก. เนื่องจากขาดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการตีความปัญหาข้อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยป่าไม้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการทำไม้และเก็บหาของป่า ส่วนกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปโดยมอบที่ดินให้เกษตรกรทำกิน ที่ดินของรัฐที่นำมาดำเนินการปฏิรูปนั้นอาจเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ เพื่อให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจ ประเด็นสำคัญ คือ จะจัดการทั้งทรัพยากรที่ดินและไม่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับอย่างไรให้สามารถแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. เห็นว่า กรณีตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๒/๒๕๔๔ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ได้วินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน และ ส.ป.ก. ได้ถือตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ได้วินิจฉัยในประเด็นสำคัญว่า ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ตามมาตรา ๒๖(๔) แห่งพ.ร.บ.การปฏิรูปฯ เป็นเพียงการกำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และในมาตรา ๓๖ ทวิ กำหนดเกี่ยวกับการให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้มา แต่พื้นที่ดังกล่าวก็ยังคงมีสภาพเป็น“ป่า” ดังนั้น การตัดไม้หรือเก็บหาของป่า จึงต้องปฏิบัติตามพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ จากความเห็นข้อกฎหมายดังกล่าว ทำให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ที่ยังไม่มี ความเข้าใจในข้อกฎหมายต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายป่าไม้เมื่อได้ตัดไม้ที่ขึ้นอยู่บนที่ดินนั้น ประกอบกับ ส.ป.ก.จังหวัดไม่ทราบถึงแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำไม้ จึงมีประเด็นที่จะขอหารือเพื่อทราบถึงแนวทางปฏิบัติ

หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ ส.ป.ก. ได้เรียนชี้แจงเพื่อขอทราบแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ไม้ทุกชนิดที่มีอยู่ในที่ดินก่อนที่กรมป่าไม้จะมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. รับผิดชอบดำเนินการเมื่อในข้อกฎหมายไม่ดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สินของ ส.ป.ก. หากเกษตรกรมีความจำเป็นจะต้องทำไม้เพื่อใช้สอยในครัวเรือน กรมป่าไม้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทำไม้ไว้หรือไม่ อย่างไร

๒. ไม้ที่เกษตรกรปลูกขึ้นบนที่ดินภายหลังที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หากเกษตรกรจะทำไม้ที่ปลูกขึ้นจะสามารถกระทำได้หรือไม่ และกรมป่าไม้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างไร

๓. ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นข้อกฎหมายไว้ว่า เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ถือได้ว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะแล้ว จึงไม่ต้องขออนุญาตแผ้วถางป่าตามมาตรา ๕๔ แห่งพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ แต่การทำไม้หวงห้ามนั้นจะต้องขออนุญาต มีปัญหาว่า ไม่อาจแยกข้อแตกต่างระหว่างการแผ้วถางป่ากับการตัดไม้ขนาดเล็ก เพื่อเตรียมพื้นที่ในการประกอบเกษตรกรรมจึงควรต้องกำหนดให้เห็นชัดเจนว่า มีความแตกต่างกันอย่างไร

๔. หากมีความจำเป็นจะต้องร่วมกันยกร่างระเบียบว่าด้วยการทำไม้ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. จะสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร หรือหากจะนำร่างระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการทำไม้เพื่อใช้สอยในครัวเรือนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เคยหารือร่วมกัน เพื่อพิจารณาต่อไปจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

๔๕๔

คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการอนุญาตไม้และของป่า

ผู้แทนกรมป่าไม้ ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันได้พบปัญหาการลักลอบตัดไม้ในพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม้หวงห้ามบางประเภทมีราคาสูง ซึ่งการลักลอบตัดไม้นั้นกระทำได้หลายช่องทางสำหรับกรณีการตัดไม้ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ให้กลุ่มนายทุนเข้าไปกว้านซื้อไม้ที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. ด้วยเหตุที่อาศัยช่องว่างของการตีความกฎหมายตามคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๐๒๒/๒๕๔๔ ซึ่งมีผลให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ได้นำคำพิพากษาดังกล่าวไปเป็นบรรทัดฐานในการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา อันนำมาซึ่งความไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติราชการของกรมป่าไม้ที่มีหน้าที่ควบคุมการทำไม้ อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาสำคัญที่ควรเร่งแก้ไขโดยเร็วทั้งนี้ หากจะยกวางระเบียบว่าด้วยการทำไม้ในพื้นที่ของ ส.ป.ก. เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน ก็สามารถดำเนินการได้ และสำหรับ “ไม้หวงห้าม” ในที่ดินที่มีเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เดิมอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ว่าจะเมื่อมีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจะเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖ แห่งพ.ร.บ.การปฏิรูปฯ แล้วก็ตาม ไม้หวงห้ามซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินก็ยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การทำไม้หวงห้ามในเขต ส.ป.ก. ก็ยังคงมีความผิดตามพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ มาตรา ๔(๑), (๒) มาตรา ๑๑ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๓ การที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีความเห็นว่า ไม้หวงห้ามดังกล่าว เป็นส่วนควบกับที่ดินตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และการทำไม้ในพื้นที่ ส.ป.ก. ไม่ผิดกฎหมายป่าไม้นั้น เป็นความเห็นที่ไม่ถูกต้อง

ผู้แทนกรมป่าไม้ เห็นว่า การวางระเบียบปฏิบัติในการอนุญาตควรพิจารณา เฉพาะผู้ได้รับส.ป.ก.๔-๐๑ ส่วนที่ดินที่ยังไม่มีการออก ส.ป.ก.๔-๐๑ เมื่อยังไม่มีความชัดเจนว่าผู้ถือครองจะได้รับการจัดที่ดินหรือไม่ จึงไม่ควรอนุญาต

ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นว่า เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะสามารถนำไม้และของป่ามาใช้ประโยชน์ทั้งการอุปโภคและบริโภค เช่น ทำเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือในการเกษตรกรรมหรือเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นต้น แต่การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามใน “ป่า” ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย แต่ไม้หวงห้ามที่ราษฎรได้ปลูกในที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๑ สามารถนำที่ดินที่ปลูกไม้ไปขอขึ้นทะเบียนสวนป่าตามกฎหมายว่าด้วยสวนป่าได้ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับสิทธิและประโยชน์ในการทำไม้ที่ปลูกขึ้นรวมทั้งสิทธิและประโยชน์อื่นอีก ดังนั้น ส.ป.ก. จึงควรจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.และเกษตรกร เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป่าไม้ฯและพ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปลูกไม้ไว้ใช้สอยแก่เกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก.

ผู้แทนกรมป่าไม้ ได้เรียนชี้แจงเพื่อตอบประเด็นข้อหารือ ดังนี้

พื้นที่ ส.ป.ก.๔-๐๑ ซึ่งพื้นที่เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ที่มีสภาพเสื่อมโทรม ซึ่งรัฐได้มีนโยบายมอบให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปให้กับเกษตรกร ดังนั้น โดยสภาพของป่าเสื่อมโทรมจึงมีไม้เดิมอยู่เป็นจำนวนน้อย

๑. การทำไม้หวงห้ามที่มีมาแต่เดิมในที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๑ ด้วยเป็นป่าที่มาจากป่าสงวนแห่งชาติ ที่เสื่อมโทรม จึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๑ แห่งพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ และมติสภการบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๕ โดยมอบให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) เป็นผู้ดำเนินการทำไม้ในพื้นที่ ป่าเปิดประโยชน์ โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการสำรวจและทำไม้ในพื้นที่ป่าเปิด ประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๗๐๔(๓)/ว๑๖๓๘๗ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๖ โดย ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. ก่อน

๒. การทำไม้หวงห้ามที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๑ สามารถนำที่ดินที่ปลูกไม้หวงห้ามตามพ.ร.บ. ป่าไม้ฯ ไปขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า ตามพ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ.๒๕๓๕ การทำไม้ดังกล่าวจึงสามารถดำเนินการ ได้ตามพ.ร.บ.สวนป่า พ.ศ.๒๕๓๕ แต่ถ้าหากไม่ประสงค์ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าหากประสงค์จะทำ ไม้หวงห้ามที่ปลูกขึ้นในที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๑ ก็สามารถกระทำได้ตามมาตรา ๑๑ แห่งพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ แต่จะมีขั้นตอน ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและมีค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ตามกฎหมาย

๓. การทำไม้ที่มีไซ้ไม้หวงห้ามในที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๑ สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๒๕ แห่งพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการนำไม้ ที่มีไซ้ไม้หวงห้ามเข้าเขตด่านไม้ ตามพ.ร.บ.ป่าไม้ฯ ซึ่งกรมป่าไม้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือ กรมป่าไม้ ที่ ๐๗๐๔.๓/๕๔๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๖ แล้ว

ดังนั้น การทำไม้ในกรณีต่างๆในพื้นที่ ส.ป.ก.๔-๐๑ ได้มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติอยู่แล้วซึ่งหากจะ นำมาร่างระเบียบปฏิบัติในส่วนของกรมป่าไม้โดยเฉพาะอาจจะทำได้ยุ่งยาก เพราะอาจจะต้องขอมติ คณะรัฐมนตรีในการทบทวนมติสภการบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๕ ด้วย

หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ มีความเห็นว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ ส.ป.ก.ได้รับมามีการตรวจ กันพื้นที่ที่มีสภาพป่าสมบูรณ์คิ่งกรมป่าไม้อยู่แล้ว ที่ดินที่นำมาจัดโดยสภาพคงไม่มีไม้เดิมมากถึงขนาด ที่ ออป.จะทำจากทั้งหมดเพื่อเปิดใช้ประโยชน์ ไม้เดิมที่ไม่กีดขวางต่อการเกษตรควรสงวนไว้เพื่อรักษา สภาพแวดล้อม แต่ถ้าเกษตรกรมีความจำเป็นจะขออนุญาตเพื่อนำมาใช้สอยในครัวเรือน มีช่องทางทำได้ หรือไม่ หรือถ้าต้องการตัดไม้เดิมทั้งหมดเพื่อปลูกใหม่เฉพาะแปลง จะมีช่องทางทำได้อย่างไรจะมีการสำรวจ ไม้เดิม วางมาตรการในการควบคุมให้ชัดเจนอย่างไร ซึ่งหากได้พิจารณาหาข้อยุติร่วมกันแล้ว ในส่วนของ ส.ป.ก. จะได้ทำการชี้แจงอบรมเกษตรกรให้ทราบก่อนมอบ ส.ป.ก.๔-๐๑ รวมทั้งอาจวางมาตรการให้มีสภาพบังคับ หากเป็นการฝ่าฝืน

มติที่ประชุม เห็นชอบร่วมกันว่า เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำไม้ในพื้นที่ ส.ป.ก. กรมป่าไม้และส.ป.ก. จะได้ร่วมกันยกร่างระเบียบว่าด้วยการทำไม้ในพื้นที่ ส.ป.ก. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(ลงนาม) พัทธ์ตรี มณีวงศ์
(นางพัทธ์ตรี มณีวงศ์)
หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(ลงนาม) สุรัช อัจวงษา
(นายสุรัช อัจวงษา)
นิติกร ๕
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(ลงนาม) โอบาส วรรณโชติศิริกุล
(นายโอบาส วรรณโชติศิริกุล)
นิติกร ๘ ว
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

